Dosarul nr. 4-3503/2023
4-23154392-12-4-31102023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

30 mai 2024 mun. Chişinău
Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani
în componenţa:
Preşedintelui şedinţei, judecător – Natalia Patrașcu
Grefier – Carolina Bivol, Victor Pena, Veronica Ostap
Cu participarea:
Reprezentantului persoanei juridice în privința
căreia a fost pornit procesul contravențional – Lilian Platon

Examinând în şedinţă publică cauza contravențională în privința la ***ÎCS „Bemol Retail" SRL****,IDNO 1004601004787,* învinuită în comiterea contravenţiei prevăzute de art. 74 alin. (3) Cod contravențional, instanța de judecată,

C O N S T A T Ă:

La 23 octombrie 2023, ora 10:24, agentul constatator din cadrul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, Chiriac Serghei, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 000007, cu privire la faptul că, ÎCS „Bemol Retail" SRL, în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 127, a comis fapta contravențională manifestată în următoarele circumstanțe: la data de 24 august 2023, pe parcursul zilei Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor a constatat executarea continuă a lucrărilor de construcție și de demolare la obiectivul „Casa familiei Râșleakov", monument de categorie națională, nr.102, Chișinău, Registru monumentelor ocrotite de stat, HG, nr. 1531 din 22 iunie 1993. Ca urmare, în prezent a fost spart un gol de ușă din contul golului de fereastră și construită o intrare nouă în clădirea menționată prejudiciind aspectul autentic, lucrările au fost efectuate și se lucrează și în prezent în lipsa actelor permisive.

Acțiunile ÎCS „Bemol Retail" SRL au fost calificate, de către agentul constatator, în baza art. 74 alin. (3) Cod contravențional, iar materialul contravențional a fost expediat spre examinare, în instanța de judecată, conform competenței, cu recomandarea agentului constatator, aplicarea sancțiunii conform art. 74 alin. (3) Cod contravențional în mărime de 1500 unități convenționale.

Cauza contravențională menționată supra a parvenit spre examinare la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, la data de 30 octombrie 2023, fiind repartizată în procedura judecătorului Natalia Patrașcu, la data de 31 octombrie 2023 (f.d. 1, 19).

În ședința de judecată, reprezentantul persoanei juridice în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, Platon Lilian, participînd în baza procurii nr. 02/B/24 din 02.01.2024 (f.d. 30), a susținut pe deplin referința depusă anterior și a solicitat încetarea procesului contravențional intentat în privința ÎCS „Bemol Retail" SRL.

Urmează de menționat că, potrivit referinței depuse (f.d. 38-40), s-a susținut că, procesul-verbal a fost întocmit în lipsa reprezentantului ÎCS „Bemol Retail" SRL, faptul dat fiind certificat de martorul asistent Eremciuc Dumitru, care la fel este agent constatator, fapt inadmisibil și care nu a certificat prin semnătura sa, întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în lipsa reprezentantului ÎCS „Bemol Retail" SRL.

Concomitent, susține și cu privire la lipsa faptului contravenției invocînd că, Ministerul Culturii a dat calificarea imobilului vizat precum că nu ar deține statut de monument de categorie națională și locală, fapt ce se confirmă prin răspunsul Ministerului Culturii nr. 04/2-09/926 din 19 aprilie 2023 (f.d. 38-40).

Agentul constatator Chiriac Serghei, fiind citat legal prin intermediul poștei electronice (f.d. 35), în ședința de judecată nu s-a prezentat.

Prin urmare, instanța potrivit art. 455 alin. (2) Cod contravențional, considerînd că procedura citării legale a fost respectată, a dispus examinarea cauzei în lipsa agentului constatator.

Examinând materialele cauzei contravenționale, apreciind probele în cauza dată din punct de vedere al pertinenței, concludenții, utilității și veridicității lor, iar toate în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor, verificând concomitent temeinicia învinuirii aduse în raport cu probele cercetate, instanța de judecată menționează următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 458 alin. (1) Cod contravențional, "*Examinînd cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenției imputate; existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei*".

În contextul normei enunțate, potrivit materialelor cauzei, instanța constată că, la 23 octombrie 2023, ora 10:24 agentul constatator din cadrul Agenției de Inspectare și Restaurare a Monumentelor, Chiriac Serghei, a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție nr. 000007, cu privire la faptul că, ÎCS „Bemol Retail" SRL, în mun.

Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 127, a comis fapta contravențională manifestată în următoarele circumstanțe: la data de 24 august 2023, pe parcursul zilei Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor a constatat executarea continuă a șucrărilor de construcție și de demolare la obiectivul „ Casa familiei Râșleakov”, monument de categorie națională, nr.102, Chișinău, Registru monumentelor ocrotite de stat, HG, nr. 1531 din 22 iunie 1993. Ca urmare, în prezent a fost spart un gol de ușp din contul golului de fereastră și construită o intrare nouă în clădirea menționată prejudiciind aspectul autentic, lucrările au fost efectuate și se lucrează și în prezent în lipsa actelor permisive.

În conformitate cu art. 8 alin. (2) Cod contravenţional, *„Este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.”*

Potrivit art. 374 Cod contravențional, *„Procesul contravenţional este activitatea desfăşurată de autoritatea competentă, cu participarea părţilor şi a altor persoane titulare de drepturi şi de obligaţii, avînd ca scop constatarea contravenţiei, examinarea şi soluţionarea cauzei contravenţionale, constatarea cauzelor şi condiţiilor care au contribuit la săvîrşirea contravenţiei. ”*

Potrivit art. 440 alin. (1) Cod contravențional, *„Constatarea faptei contravenţionale înseamnă activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.”*

În conformitate cu alin. (1) al art. 442 Cod contravenţional, *procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.*

În materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea *Ziliberberg împotriva Moldovei*, § 35, din 01 februarie 2005; *Angel împotriva României*, § 52, din 04 octombrie 2007 sau *Ozturk împotriva Germaniei* din 21 februarie 1994).

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravențională desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

Astfel pentru respectarea garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție nr. 000007 din 23 octombrie 2023.

Sub aspectul legalității procesului verbal cu privire la contravenție, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 Cod contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Cod contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 Cod contravențional.

Instanța reiterează că procesul-verbal cu privire la contravenție, în sensul art. 442 Cod Contravențional, este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul, iar procesul verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale şi a *probelor acumulate*, în prezenţa persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional sau *în absența lui*, or, în atare circumstanţe, se concluzionează că, în procesul verbal cu privire la contravenție este necesar de a fi descrisă fapta, în așa fel ca învinuirea formulată să fie clară acesteia.

Se reține că procesul-verbal cu privire la contravenție a fost întocmit în absența reprezentantului ÎCS „Bemol Retail” SRL, cu participarea martorului asistent Eremciuc Dumitru, care a confirmat prin semnătură circumstanțele indicate supra, fiind respectate prevederile art. 443 alin.(6) Cod contravențional.

Referitor la argumentul apărării privind inadmisibilitatea indicării cet. Eremciuc Dumitru în calitate de martor asistent în procesul-verbal cu privire la contravenție, din motiv că la fel ar deține calitatea de agent constatator, instanța de judecată îl consideră neîntemeiat, atît timp cît martorul asistent prin semnătura sa certifică doar faptul întocmirii procesului-verbal cu privire la contravenție în lipsa reprezentantului contravenientului.

Prin urmare, analizînd procesul-verbal cu privire la contravenție prin prisma art. art. 443, 445 Cod contravențional, instanța nu a stabilit careva erori procesuale de natură să rezulte în necesitatea anulării acestuia.

Mai mult ca atît, în măsura în care procesul – verbal cu privire la contravenție nu este afectat de vicii de legalitate, valoarea sa probatorie nu trebuie exclusă, iar instanța nu a stabilit că datele inserate de agentul constatator în procesul-verbal cu privire la contravenție au fost obținute prin acțiuni ilegale, enumerate expres în art. 425 alin. (6) Cod contravențional.

Astfel, *sub aspectul temeiniciei procesului-verbal cu privire la contravenție*, instanța evidențiază că forța probantă a proceselor – verbale este lăsată la latitudinea

fiecărui sistem de drept, putându-se reglementa importanța fiecărui mijloc de probă, însă instanța are obligația de a respecta caracterul echitabil al procedurii în ansamblu, atunci când administrează și apreciază probatoriul. (cauza Bosoni v. Franța, hotărârea din 7 septembrie 1999).

Dreptul unei persoane de a fi prezumată nevinovată și de a solicita acuzării să dovedească faptele ce i se impută rezultă cert din art. 375 alin. (1) Cod contravențional, potrivit căruia, persoana acuzată de săvârșirea unei contravenții se consideră nevinovată atâta timp cât vinovăția sa nu este dovedită în modul prevăzut de prezentul cod.

Conform art. 425 alin. (1) Cod contravențional, *probele sânt elemente de fapt, dobîndite în modul stabilit de prezentul cod, care servesc la constatarea existenţei sau inexistenţei contravenţiei, la identificarea făptuitorului, la constatarea vinovăţiei şi la cunoaşterea altor circumstanţe importante pentru justa soluţionare a cauzei.*

Potrivit alineatului (2) al aceluiași articol, *în calitate de probe se admit elementele de fapt constatate prin intermediul următoarelor mijloace: procesul-verbal cu privire la contravenţie, procesul-verbal de ridicare a obiectelor şi documentelor, procesul-verbal de percheziţie, procesul-verbal privind cercetarea la faţa locului, procesele-verbale privind alte acţiuni procesuale efectuate în conformitate cu prezentul cod, explicaţiile persoanei în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional, depoziţiile victimei, ale martorilor, înscrisurile, înregistrările audio sau video, fotografiile, corpurile delicte, obiectele şi documentele ridicate, constatările tehnico-ştiinţifice şi medico-legale, raportul de expertiză.*

Astfel, vinovăția persoanei în privința căreia a fost pornit proces contravențional este dovedită prin următoarele mijloace de probă:

- ***Originalul procesului-verbal cu privire la contravenție nr. 000007 din 23 octombrie 2023,*** potrivit căruia, a fost constatată și calificată fapta contravențională comisă de ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, în baza art.74 alin. (3) cod contravențional (f.d. 2 material contravențional);
- ***Prescripția nr. 000016 din 23 octombrie 2023,*** prin care s-a dispus: restaurarea obiectivului; reconstituirea golului de geam; înlăturarea construcției noi ce se identifică în prezent; informarea AIRM despre măsurile întreprinse în termen de 60 zile lucrătoare (f.d. 3 material contravențional);
- ***Copia buletinului de identitate*** a martorului asistent Eremciuc Dumitru (f.d. 4 material contravențional);
- ***Extras*** din pagina web www.monument.sit.md, potrivit căruia, la rubrica monumente amplasate în mun. Chișinău, str. 31 august 1989 – se regăsește ,,Casa familiei Râșleacov" amplasată în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 125 (colț cu str. N. Iorga) (f.d. 5 material contravențional);
- ***Citații*** emise de agentul constatator, destinate administratorului ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, Rafig Aliev și ***Avizul de recepție,*** recepționat (f.d. 6,7,8 material contravențional);

- ***Cercetarea istorică a imobilului amplasat în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 127, casa de raport, locuința familiei Râșleakov*** (f.d. 9-11 material contravențional);
- ***Extras din Registrul bunurilor imobile 0100520395*** (f.d. 12-14 material contravențional);
- ***Probe fotografice***, ce reprezintă aspectul general al imobilului amplasat mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 127, inclusiv la data de 23 august 2023, 01 septembrie 2023 și 03 octombrie 2023, potrivit cărora se atestă faptul că, a fost spart un gol de ușă din contul golului de fereastră și construită o intrare nouă în clădirea menționată (f.d. 15-17 material contravențional).

Prin urmare, instanța de judecată constată cu certitudine veridicitatea și probarea învinuirii formulate față de ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, în baza probelor administrate la faza constatării faptei contravenționale și cercetate în cadrul ședinței judiciare, iar fapta contravenţională *incriminată,* de agentul constatator, fiind corect calificată în baza art. 74 alin. (3) Cod contravențional.

În sensul dat, instanța remarcă cauza Capeau contra Belgiei (hotărârea din 13 ianuarie 2005), Curtea, referindu-se la bănuielile rezonabile, reaminteşte în această privinţă că, în domeniul penal, problema administrării probelor trebuie să fie abordată din punctul de vedere al art. 6 § 2 şi obligă, *inter alia*, ca sarcina de a prezenta probe să revină acuzării. Rezultînd din speță, urmează a ține cont și de situația specifică, potrivit hotărîrii din 11.10.2011 pe cauza Fomin c. Moldovei (no. 36755/06) Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că a existat încălcarea art. 6 § 1 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului în situaţia în care persoana a fost recunoscută vinovată în comiterea contravenţiei doar pe baza afirmaţiilor celeilalte părţi.

În lumina jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, instanţa reţine că acesta este un principiu complementar prezumţiei de nevinovăţie. Înfăptuirea justiţiei cere ca judecătorii să nu se întemeieze, în hotărârile pe care le pronunţă, pe probabilităţi, ci pe certitudini dobândite pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă. De altfel, potrivit art. 375 alin. (3) din Codul contravențional, toate dubiile care nu pot fi înlăturate în condițiile legii trebuie apreciate în favoarea persoanei învinuite.

În prezenta cauză, investigația agentului constatator se axează pe probele acumulate la etapa constatării contravenției, iar instanța de judecată, și-a întemeiat concluziile sale privind vinovăția ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, în baza probelor acumulate de agentul constatator care au fost cercetate în instanța de judecată.

Prin urmare, instanța atestă ca fiind respectat principiul fundamental al procedurii contravenţionale anume prezumţia nevinovăţiei, sarcina probei impusă agentului constatator fiind executată pozitiv, iar careva dubii de care ar profita persoana în privința căreia a fost pornit procesul contravențional nefiind constatate.

Instanța remarcă că în privința lui ÎCS ,,Bemol Retail" SRL a fost întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în baza art. 74 alin. (3) Cod contravenţional,

care prevede răspundere pentru *demontarea, strămutarea sau modificarea monumentelor de for public fără aprobări legale*, acțiuni care se sancționează cu *amendă de la 350 la 500 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 750 la 900 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la* ***1000 la 1500 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.***

Prin urmare, instanța de judecată cu certitudine a stabilit că, ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, în mun. Chișinău, str. 31 august 1989, nr. 127, a comis fapta contravențională manifestată în următoarele circumstanțe: la data de 24 august 2023, pe parcursul zilei Agenția de Inspectare și Restaurare a Monumentelor a constatat executarea continuă a lucrărilor de construcție și de demolare la obiectivul ,,Casa familiei Râșleakov", monument de categorie națională, nr.102, Chișinău, Registru monumentelor ocrotite de stat, HG, nr. 1531 din 22 iunie 1993. Ca urmare, în prezent a fost spart un gol de ușă din contul golului de fereastră și construită o intrare nouă în clădirea menționată prejudiciind aspectul autentic, lucrările au fost efectuate și se lucrează și în prezent în lipsa actelor permisive.

Concluziile instanței menționate supra rezultă inclusiv din faptul că, de către ÎCS ,,Bemol Retail" SRL careva acte ce ar permite efectuarea lucrărilor menționate nu au fost prezentate.

Mai mult ca atît, referitor la argumentul apărării precum că Ministerul Culturii a oferit o calificare a imobilului vizat precum că nu ar deține statut de monument de categorie națională și locală, fapt ce se confirmă prin răspunsul Ministerului Culturii nr. 04/2-09/926 din 19 aprilie 2023, instanța de judecată îl consideră declarativ, atît timp cît instanței de judecată, acest răspuns nu a fost prezentat.

Așadar, analizînd în ansamblu normele legale enunțate mai sus raportate la circumstanțele constatate în cadrul cercetării judecătorești, instanța de judecată constată existența certă a laturii obiective, și pe cale de consecință a faptei contravenționale incriminate lui ÎCS ,,Bemol Retail" SRL de către agentul constatator, în baza probatoriului acumulat de acesta care a fost cercetat în ședința de judecată, concomitent fiind stabilită prezența și a laturii subiective sub forma intenției directe de comitere a contravenției prevăzute de art. 74 alin. (3) Cod contravențional în acțiunile persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional.

Prin urmare, instanța de judecată constată că, fapta contravenţională *incriminată* ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, de către agentul constatator, a fost corect calificată în baza art. 74 alin. (3) Cod contravențional, din care motiv, persoana juridică ÎCS ,,Bemol Retail" SRL şi va fi recunoscută vinovată de comiterea contravenţiei prevăzute de art. 74 alin. (3) Cod contravențional.

La stabilirea pedepsei instanța de judecată, ține cont de prevederile art. 32, 34 Cod contravențional, caracterul și gradul prejudiciabil al contravenției, de circumstanțele

atenuante și agravante constatate, urmând ca față de persoana juridică a cărei vinovăție este dovedită să fie aplicată o sancțiune echitabilă, în limitele și în conformitate cu dispozițiile Codului contravențional.

Prin urmare, instanţa de judecată ajunge la concluzia că, *corectarea şi reeducarea* ÎCS ,,Bemol Retail" SRL este posibilă doar prin sancționarea acesteia, cu aplicarea unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie 50000 (cincizeci mii) lei, considerând, astfel, că această pedeapsă va avea drept scop restabilirea echității sociale, corectarea persoanei în privința căreia a fost pornit procesul contravențional, precum şi prevenirea săvârşirii de noi contravenții atât din partea lui ÎCS ,,Bemol Retail" SRL, cât şi a altor persoane.

În conformitate cu prevederile art. 34 alin. (3) Cod contravențional, se explică ÎCS ,,Bemol Retail" SRL că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

În conformitate cu prevederile art. art. 460, 462-463 Cod contravenţional, instanţa,

H O T Ă R Ă Ș T E:

Se recunoaște vinovată ÎCS ,,Bemol Retail" SRL de săvârșirea contravenției prevăzute de art. 74 alin. (3) Cod contravențional și i se aplică sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 1000 (una mie) unități convenționale, ceea ce constituie 50 000 (cincizeci mii) lei.

Se explică lui ÎCS ,,Bemol Retail" SRL că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 3 zile lucrătoare de la data aducerii la cunoștință a deciziei de aplicare a sancțiunii contravenționale. În acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău în termen de 15 zile, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
judecător Natalia Patrașcu